Vlaanderen
is diervriendelijk

Huisdierwijzer Zuid-Amerikaanse dwergcichliden

Cichlidae

DEPARTEMENT
OMGEVING

vlaanderen.be/huisdierinfo

INHOUD

1 Overzicht 3
2 Natuurlijk gedrag en behoeften 4
2.1 Algemeen 4
2.2 Populaire soorten 5
2.2.1 *Microgeophagus ramirezi* (syn. *Papiliochromis ramirezi*, *Apistogramma ramirezi*, antennebaarsje) 5
2.2.2 *Apistogramma cacatuoides* (gekuifde dwergcichlide) 5
2.2.3 *Apistogramma agassizii* (syn. *Geophagus agassizii,* gele dwergcichlide) 5
2.2.4 *Dicrossus filamentosus* (syn. *Crenicara filamentosa*, schaakbordcichlide) 5
2.2.5 *Nannacara anomala* (dambordcichlide) 6
2.2.6 *Laetacara curviceps* (syn. *Acara curviceps*, *Aequidens curviceps*) 6
3 (Huisvesting en verzorging 6
3.1 Huisvesting 6
3.1.1 Gezelschap 6
3.1.2 Water 7
3.1.3 Bodembedekking en inrichting 7
3.1.4 Temperatuur 7
3.1.5 Filter 8
3.1.6 Belichting en schuilmogelijkheden 8
3.2 Voeding 8
3.3 Verzorging 9
4 Gedrag en omgang met het dier 9
5 Gezondheid 9
5.1 Voortplanting en bijhorend gedrag 9
5.2 Meest voorkomende gezondheidsproblemen 10
6 Aankoop of adoptie 11
7 Kosten 12

1 OVERZICHT

Voer
Ik heb regelmatig levend voer nodig zoals watervlooien of muggenlarven. Informeer je over de specifieke voedereisen van mijn soort.

Bodembewoner
Ik zwem vooral in de onderste waterlagen, en maak mijn territorium rond een hol of schuilplaats.

Beschutting
Ik heb graag veel beschutting in het aquarium met verticale stukken hout, boomwortels, holen en planten.

Gezondheid
Let op of ik mij goed voel, raadpleeg bij problemen een dierenarts gespecialiseerd in vissen.

Broedzorg
Ik heb een uitgesproken broedzorg en verdedig mijn legsel en territorium.

Gezelschap
Ik ben een rustige vis en wordt het beste met andere rustige vissen gehouden in een koppel of haremgroep.

Aquarium
Ik heb een tropisch zoetwateraquarium nodig. Ik zwem het liefst in zacht en zuur water, een goede waterkwaliteit is essentieel.

2 NATUURLIJK GEDRAG EN BEHOEFTEN

2.1 ALGEMEEN

Zuid-Amerikaanse dwergcichliden zijn tropische zoetwatervissen die vaak in aquaria worden gehouden. Zoals de naam al zegt, behoren ze tot de cichliden en komen ze van oorsprong op het Zuid-Amerikaanse continent voor. Van de Zuid-Amerikaanse dwergcichliden zijn er ongeveer 100 soorten bekend. Het zijn kleine soorten cichliden die ongeveer 4 tot 10 cm groot worden.

De vissen komen o.a. voor in verschillende delen van de Amazone-rivier. Sommige soorten leven in de stroming van de rivier, terwijl andere soorten vooral worden gevonden in delen met veel minder stroming en veel schuilplaatsen onder en tussen planten, kienhout of gebladerte, zoals bij de oevers. De meeste soorten hebben een voorkeur voor meer-achtige bekkens met schuilplaatsen in het gebladerte. Hier varieert de watertemperatuur van 23 tot 30 °C en afhankelijk van het seizoen variëren ook de waterwaarden. Het water is er zwart en zuur door de blad- en houtresten. De dieren planten zich graag voort op plaatsen waar omgevallen bomen en veel bladeren in het water liggen. In het regenseizoen wisselt de waterkwaliteit door het sediment dat de rivier instroomt. De vissen hebben een voorkeur voor water met een pH tussen 5.5 en 7 en een lage hardheid. Voor de voortplanting hebben vrijwel alle soorten heel zacht en zuur water nodig (pH 5,5 - 6.5 en °dKH 3 – 8).

Deze dwergcichliden zijn levendige vissen met een eigen territorium. Ze zijn redelijk vredelievend voor vissen in andere waterlagen, maar kunnen onverdraagzaam zijn tegenover soortgenoten. In gevangenschap zijn er kweekvormen met veel verschillende kleuren en zelfs langere vinnen gekweekt. Dwergcichliden zijn gevoelig voor de waterkwaliteit, maar in gevangenschap gekweekte dieren zijn beter aangepast aan gemiddelde waterwaarden. Alle soorten kunnen heel slecht tegen vervuiling door organische stoffen zoals nitriet en nitraat. Afhankelijk van de soort en de kweekvorm, en mits ze een goede verzorging en voeding krijgen, kunnen ze 3 tot 8 jaar oud.

Indeling in het dierenrijk

Rijk	*Animalia* (dieren)
Stam	*Chordata* (chordadieren)
Klasse	*Actinopterygii* (straalvinnigen)
Orde	*Cichliformes* (cichlide-achtigen)
Familie	*Cichlidae* (cichliden)
Subfamilie	*Cichlinae* (Amerikaanse cichliden)

2.2 POPULAIRE SOORTEN

2.2.1 *Microgeophagus ramirezi* (syn. *Papiliochromis ramirezi*, *Apistogramma ramirezi*, antennebaarsje)

De vissen van deze soort uit de Orinoco rivier in Colombia en Venezuela worden tot 5,5 cm lang. De mannetjes zijn groter dan de vrouwtjes. Het zijn vreedzame vissen die goed in een gezelschapsaquarium vanaf 50 cm passen. Je houdt ze als koppel of in groep als het aquarium groot genoeg is (minstens 80 cm). Antennebaarsjes zwemmen vooral in de onderste waterlagen en vormen een territorium. De vissen zijn gevoelig voor de waterkwaliteit, en worden meestal niet ouder dan 2 jaar. Geschikt water is zacht (4-12° DH) met een pH van 6 tot 7 en een temperatuur van 24 tot 27 °C. Het zijn makkelijke eters die ook droogvoer aanvaarden. Er zijn kweekvormen en kleuren in de handel beschikbaar.

2.2.2 *Apistogramma cacatuoides* (gekuifde dwergcichlide)

De vissen van deze soort uit de Amazone rivier in Brazilië, Colombia en Peru worden tot 8 cm lang. De mannetjes zijn groter dan de vrouwtjes. Het zijn vissen die in een aquarium vanaf 80 cm passen. Je houdt ze als koppel of één man met meerdere vrouwtjes als het aquarium groot genoeg is. De mannetjes zijn onderling agressief, de vrouwtjes laten elkaar gerust als ze ruimte genoeg hebben om elk een territorium te vormen. De vissen zijn zeer gevoelig voor de waterkwaliteit. Geschikt water is matig zacht (9-12° DH) met een pH van 6 tot 7 en een temperatuur van 25 °C. Er zijn kweekvormen in de handel beschikbaar.

2.2.3 *Apistogramma agassizii* (syn. *Geophagus agassizii,* gele dwergcichlide)

De vissen van deze soort uit de Amazone rivier in Brazilië, Colombia en Peru worden tot 10 cm lang. De mannetjes zijn groter dan de vrouwtjes. Het zijn vissen die in een aquarium vanaf 80 cm passen. Je houdt ze als koppel of één man met meerdere vrouwtjes als het aquarium groot genoeg is. De mannetjes zijn onderling agressief, de vrouwtjes laten elkaar gerust als ze ruimte genoeg hebben om elk een territorium te vormen. De vissen zijn zeer gevoelig voor de waterkwaliteit. Geschikt water is zeer zacht tot matig hard (7-12° DH) met een pH van 5 tot 7 en een temperatuur van 23 tot 29 °C. Wekelijkse waterwissels zijn essentieel om de vissen gezond te houden.

2.2.4 *Dicrossus filamentosus* (syn. *Crenicara filamentosa*, schaakbordcichlide)

De vissen van deze soort uit de Orinoco rivier in Colombia en Venezuela worden tot 9 cm lang. De mannetjes zijn groter dan de vrouwtjes. Het zijn vreedzame vissen die goed in een gezelschapsaquarium vanaf 80 cm passen. Je houdt ze als koppel of één man met meerdere vrouwtjes als het aquarium groot genoeg is. Schaakbordcichlides zwemmen vooral in de onderste en middelste waterlagen. Geschikt water is zacht met een pH van 5 tot 7 en een temperatuur van 24 tot 27 °C.

2.2.5 *Nannacara anomala* (dambordcichlide)

De vissen van deze soort uit rivieren in Guyana, Suriname en Frans-Guiana worden tot 9 cm lang. De mannetjes zijn groter dan de vrouwtjes. Het zijn vreedzame, sterke vissen die goed in een kleiner aquarium vanaf 60 cm passen. Je houdt ze als koppel. Dambordcichlides zwemmen vooral in de onderste en middelste waterlagen en vormen een territorium. Geschikt water is zacht tot hard met een pH van 6 tot 7,5 en een temperatuur van 22 tot 29 °C.

2.2.6 *Laetacara curviceps* (syn. *Acara curviceps*, *Aequidens curviceps*)

De vissen van deze soort uit de Amazone rivier in Brazilië worden tot 8 cm lang. De mannetjes zijn groter dan de vrouwtjes. Het zijn vissen die in een aquarium vanaf 60 cm passen. Je houdt ze als koppel. Geschikt water is zacht tot matig hard met een pH van 6 tot 7 en een temperatuur van 26 tot 30 °C. Het zijn eerder schuwe vissen, waarvan je in een groot aquarium eventueel meerdere koppels kan houden.

3 (HUISVESTING EN VERZORGING

3.1 HUISVESTING

Dwergcichliden zijn tropische zoetwatervissen die in een relatief klein **zoetwateraquarium** kunnen worden gehouden. Afhankelijk van de volwassen grootte van de vis en het aantal dieren moet je de aquariumgrootte aanpassen. Een vuistregel is dat de lengte van het aquarium minimaal tien keer de lengte van de grootste volwassen vis in het aquarium moet zijn. Een cichlidensoort die 10 cm groot wordt, moet dus een aquarium van ten minste 100 x 40 x 40 cm (lengte x breedte x hoogte) hebben. Dwergcichliden geven de voorkeur aan een groot oppervlak, een breed aquarium is daarom belangrijker dan de hoogte (waterdiepte). Voor het houden van meerdere koppels moet minimaal een aquarium van 150 x 50 x 40 cm (lengte x breedte x hoogte) worden voorzien. Dit is noodzakelijk omdat elk koppel een territorium maakt en verdedigt.

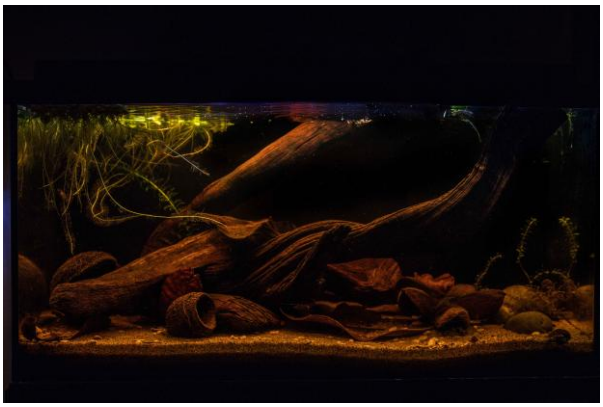

3.1.1 Gezelschap

Dwergcichliden worden **per koppel (man-vrouw) of in een harem** van een mannelijk dier met meerdere vrouwelijke dieren gehouden. Soortgenoten of soorten die zich ophouden in dezelfde waterlagen kunnen onderling heel onverdraagzaam zijn en elkaar voortdurend najagen. Hou daarom slechts één soort bodembewonende cichlide in het aquarium en geen andere bodembewonende vissen om onderlinge strijd om de territoria zoveel mogelijk te voorkomen.

Dwergcichliden gaan goed samen met andere rustige vissen uit de middelste en bovenste waterlagen die oorspronkelijk uit een gelijkaardige biotoop komen, zoals karperzalmen. Om problemen te voorkomen zorg je voor passende soorten en een goed ingericht, ruim aquarium.

3.1.2 Water

Dwergcichliden geven de voorkeur aan water met een **zachte waterhardheid (0-16 °dKH) en een zure tot neutrale pH (5,8 tot 6,5**). Als je wilt kweken, dan is nog zuurder en zachter water nodig. Leidingwater is ongeschikt of moet verbeterd worden. Controleer het leidingwater en corrigeer de waterwaarden. Het water kan je zacht en zuur maken door enkele droge beukenbladeren, gedroogde elzenpropjes en kienhout in het aquarium te leggen. In een aquariumwinkel kan je ook waterverbeterende producten kopen die geleidelijk de waterwaarden optimaliseren. Andere manieren om zacht water te verkrijgen zijn: vang regenwater op en filter het voor gebruik, koop een osmose-apparaat om zelf osmosewater te maken, of koop osmosewater in de aquariumwinkel of bij een aquariumvereniging. Gebruik osmosewater nooit puur, maar meng het met leidingwater om de correcte waterwaarden te verkrijgen.

Een regelmatig onderhoud en een goed werkende filter houden de waterkwaliteit optimaal. Schommelingen in de waterwaarden bezorgen de vissen veel stress. Vermijd dat zoveel mogelijk. Voeg daarom de waterverbeteraar eerst in een emmer bij het water waarmee je gaat verversen, en laat dit een dag staan. De chemische reactie gebeurt in de emmer. Daarna voeg je tijdens de waterverversing gelijkmatig het water met de verbeterde samenstelling toe.

3.1.3 Bodembedekking en inrichting

Als bodembedekking is **donkergekleurd grind of zand** geschikt. Donkergekleurd grind laat de kleur van de vissen mooi uitkomen. Let er op dat het grind geen scherpe kantjes heeft, zodat de vissen er zich niet aan kwetsen. Spoel het zand of grind grondig tot het spoelwater helder is voor je het gebruikt. Zorg dat het zand of grind achteraan in het aquarium hoger ligt, zodat vuil naar voren komt en gemakkelijk af te hevelen is. Dit zorgt ook voor voldoende bodemdiepte voor de plantenwortels achteraan het aquarium.

De vissen verkiezen **veel beschutting van planten, (kien)hout en holen in combinatie met open zwemruimte**. Alle aquariumplanten kunnen dienstdoen. Javavaren (*Microsporum pteropus)*, Javamos (*Vesicularia dubyana)*, *Cabomba*-soorten en *cryptocorynes* zijn geschikt. Ook enkele catappa- of beukenbladeren op de bodem vinden de vissen fijn en verhoogt het natuurlijke uitzicht van het aquarium. De vissen schuilen graag tussen de boomwortels, maar ze hebben ook heel graag schuilplekken van bloempotten, halve kokosnoten of kunstmatige grotten. Zorg dat iedere vis minimaal één schuilplek heeft. De dieren leggen hun eieren in de schuilplaatsen en onder kienhout.

Meer informatie over de inrichting van een zoetwateraquarium.

3.1.4 Temperatuur

Dwergcichliden hou je in een **tropisch** aquarium met een watertemperatuur van 25 tot 27 °C. Zoek de ideale watertemperatuur van jouw gekozen soort op.

Gebruik een verwarmingselement om de temperatuur stabiel te houden. Kies een thermostaat die qua vermogen past bij het watervolume in het aquarium. Met een thermometer kan je de temperatuur nauwkeurig controleren. Zet de verwarming uit tijdens werkzaamheden in het aquarium, want anders gaat die kapot of verbrandt ze.

3.1.5 Filter

Je hebt een **goede filter** nodig, ook voor kleine aquaria, aangezien de vissen erg gevoelig zijn aan vervuiling in het water. Stem de grootte van de filter af op het aantal vissen in je aquarium. Vraag hiervoor advies in de aquariumspeciaalzaak of aan ervaren aquaristen.

Afhankelijk van de soort hebben ze graag water met **weinig tot matige stroming**. Een harde waterstroming is voor de meeste soorten ongewenst.

Zelfs met een filter is het noodzakelijk om geregeld het water te verversen. Onzichtbare afvalstoffen stapelen zich namelijk geleidelijk op in het water. Bij een waterwissel verwijder je een deel vuil water uit het aquarium en vervang je dit door proper water. Door wekelijks 1/5de van de aquariuminhoud te verversen, kan je plotselinge schommelingen in de waterkwaliteit vermijden. Vervang de filterwatten wanneer ze vuil zijn of dichtslibben.

3.1.6 Belichting en schuilmogelijkheden

De vissen houden niet van fel licht, gebruik daarom **gedempte verlichting** en zet het aquarium niet in direct zonlicht. Zorg in het aquarium voor schaduw met o.a. drijfplanten en hout en zorg voor voldoende schuilplekken. Geschikte planten zijn *Anubia's* en *Cryptocoryne* planten, want die groeien goed bij gedempt licht.

Voorzie een normaal dag-en-nachtritme met 10 tot 12 uren licht. Dit kan geregeld worden door een tijdschakelaar op de lampen aan te sluiten.

3.2 VOEDING

Het type voedsel hangt af van de soort. Informeer bij de aquariumspeciaalzaak of bij ervaren houders van de vissensoort voor het geschikte voedsel van de soort die je gekozen hebt. Algemeen hebben dwergcichliden behoefte aan klein levend voer, zoals artemia, watervlooien, cyclops en witte en zwarte muggenlarven. Tubifex en rode muggenlarven moeten minimaal gevoerd worden. Bepaalde soorten hebben bijkomend behoefte aan plantaardig voer. Zowel **diepvriesvoer, levend voer** als **vlokvoer** zijn beschikbaar voor de diverse soorten, maar sommige soorten weigeren droogvoer te eten. Let wel op: droogvoer verliest na opening en na verloop van tijd zijn vitamines. Gebruik daarom liever een klein potje dat vlug leeg is en let op de houdbaarheidsdatum.

Afwisseling is heel belangrijk voor een goede gezondheid. Geef bij voorkeur een aantal kleine maaltijden per dag. Geef de vissen zoveel voer als ze in enkele minuten opeten. Geef niet meer, want resten voer vervuilen het water sterk en te veel voer doet de vissen vervetten. Sterke, dikke vissen mogen gerust eens een voermoment of een dag overslaan, mits ze in goede conditie verkeren.

3.3 VERZORGING

Dagelijks

- Controleer de temperatuur en filterwerking
- Voer de vissen enkele keren per dag een kleine portie
- Bekijk of ze hun normale gedrag vertonen

Minstens één keer per week

- Controleer de waterwaarden
- Hevel ongeveer 1/5de van het water af, samen met plantenresten en vuil. Voeg nadien nieuw water toe dat dezelfde temperatuur heeft als het aquariumwater
- Vervang de vuile filterwatten

Maandelijks

- Als de filter vuil is, spoel je het filtermateriaal uit. Doe dit tijdens een waterverversing met oud aquariumwater van dezelfde temperatuur. Zo blijven de goede bacteriën in het filtermateriaal aanwezig

(Half)jaarlijks

- Na 6 tot 12 maanden moet je de lampen vervangen. Ze geven dan minder licht of ze gaan stuk

4 GEDRAG EN OMGANG MET HET DIER

Zuid-Amerikaanse dwergcichliden zijn prachtige vissen met boeiend (voortplantings)gedrag. Ze zijn echter erg gevoelig voor slechte of middelmatige waterwaarden. Daarom zijn ze eerder geschikt voor ervaren of zeer gemotiveerde aquariumhouders. Het zijn rustige en vredelievende vissen, die ook in een biotoop-aquarium met sommige andere soorten gehouden kunnen worden. Voorkom lichtflitsen of trillingen (stoten) tegen het aquarium, dit bezorgt deze soms schuwe vissen veel stress.

Als je de vissen wil vangen, dan kan je een vangklok of een net gebruiken. Zet eerst een bak of transportzak klaar en vul deze half met water uit het aquarium. Vang de vissen rustig en breng ze meteen over in de bak of zak. Hou de tijd uit het water zo kort mogelijk zodat de vissen niet te veel stress krijgen. Sluit de bak of zak en zorg dat die halfgevuld is met water en half met lucht. Pak het geheel in met isolatiemateriaal zoals bubbelfolie en eventueel krantenpapier. Zo blijft het water op temperatuur en in het donker blijven de vissen rustiger. Transporteer de vissen voorzichtig zodat ze niet te veel heen en weer schudden.

5 GEZONDHEID

5.1 VOORTPLANTING EN BIJHOREND GEDRAG

De geslachten zijn bij de meeste soorten vrij makkelijk te herkennen. Mannelijke dieren zijn iets groter en hebben meer puntige vinnen en fellere kleuren. Er zijn verschillende familiestructuren mogelijk bij de Zuid-Amerikaanse dwergcichliden. Sommige soorten worden bij voorkeur in koppel (man-vrouw) gehouden. De vissen gaan een monogame relatie aan en weren soortgenoten. Andere soorten doen het beter in een harem, met een mannelijk dier en twee of meer vrouwelijke soortgenoten. Vaak hebben de vrouwtjes dan wel elk hun eigen territorium, en pendelt het mannetje daar tussen.

Het kweken van dwergcichliden in gevangenschap gaat relatief gemakkelijk, op voorwaarde dat je de juiste omstandigheden creëert. Hou een groep van enkele mannelijke en vrouwelijke dieren in een groot aquarium met veel beschutting en schuilplaatsen. Pas ook de waterwaarden aan: voor de voortplanting hebben vrijwel alle soorten heel zacht en zuur water nodig (pH 5,5 - 6.5 en °dKH 3 – 8). Stel koppels samen die afkomstig zijn van verschillende ouderdieren. Als je vrouwelijke en mannelijke vissen bij eenzelfde dierenwinkel koopt op hetzelfde tijdstip, dan bestaat immers de kans dat je een broer en zus koopt. Voer de dieren goed en met veel levend voedsel. In de groep zullen er koppels gevormd worden die overgaan tot baltsgedrag (hofmakerij). Zet een koppel dat paargedrag gaat vertonen apart of verplaats de andere vissen naar een ander aquarium. De koppels samenhouden in een zeer groot aquarium kan eventueel ook, maar omdat de koppels hun legsel vurig beschermen kunnen ze heel onverdraagzaam worden tegenover andere vissen. Baltsgedrag toont zich onder meer door langs elkaar te vleien en te draaien en door het spreiden van de vinnen.

De ouderdieren zullen een legplaats in een hol of schuilplaats uitkiezen en schoonmaken. Na het schoonpoetsen van de legplaats leggen de vissen daar wel 50 tot 250 eieren. De dieren hebben gedurende de paartijd absoluut rust nodig, dus stel grote werken aan het aquarium uit. Na enkele dagen komen de eieren uit. Voer de jongen kort daarna een eerste keer met artemia nauplien.

Jonge vissen die goed eten, kunnen na 3 à 4 weken overgeplaatst worden in een opfokaquarium. Het tijdstip is ook mede afhankelijk van de (over)bevolking in het aquarium. Als je te veel vissen in het aquarium samen houdt, dan kunnen ze agressief worden. Daarnaast is het tijd om de jongen elders onder te brengen op het moment dat de ouderzorg vermindert. Ook in het opfokaquarium moet de waterkwaliteit en verzorging uitstekend zijn.

5.2 MEEST VOORKOMENDE GEZONDHEIDSPROBLEMEN

Vissen die ziek zijn hangen vaak stil, knijpen de vinnen dicht, happen naar lucht en/of bewegen abnormaal. De vinnen van gezonde vissen moeten mooi openstaan en egaal ogen.

Als de vissen zich abnormaal gedragen, controleer dan altijd eerst de waterkwaliteit, de filtering en de temperatuur van het aquarium. Als de vissen naar lucht happen of hoog in het aquarium bij het wateroppervlak hangen, dan is er zeker iets mis. De meest voorkomende problemen zijn:

- **Nitraatvergiftiging**

Symptomen: diepe kleuren en snelle of zware kieuwbewegingen.
Ververs direct 1/3de van het water met water met dezelfde temperatuur. Doe dat nog eens enkele uren later. Controleer onmiddellijk de filterwerking en kijk of er geen rottend afval in het aquarium ligt. Let op, vergiftiging is ook mogelijk door te hoge nitriet- of ammoniumconcentraties.

- **Foutieve pH-waarde**

Symptomen: De vissen schieten door de bak of zijn compleet apathisch.
Ververs onmiddellijk 1/3de van het water met water met dezelfde temperatuur. Herhaal dit na enkele uren. Zoek de oorzaak van de pH-verandering.

Niet alleen afwijkende waterwaarden, maar ook tal van kiemen en parasieten kunnen ziektes veroorzaken. Raadpleeg een gespecialiseerde dierenarts voor vissen. Als de vissen uitzichtloos ziek zijn en lijden, dan kies je beter voor euthanasie. Let op als je medicatie geeft: verwijder altijd eerst de actieve kool uit de filter want anders haalt die de medicatie uit het water. Na een medicijnenkuur ververs je een deel van het water en filter je over actieve kool om de laatste restjes medicatie te verwijderen. Hou er rekening mee dat sommige medicijnen dodelijk zijn voor garnalen of kreeften.

De meest voorkomende ziektes en aandoeningen zijn:

- **Witte stip**
  Symptomen: De vis heeft letterlijk witte stippen op de schubben en vinnen. Vaak is hij lusteloos of eet te weinig.
  Vaak zijn slechte leefomstandigheden de oorzaak van een uitbraak. Verbeter de waterkwaliteit en behandel met geschikte medicatie volgens het advies van je dierenarts.
- **Buikwaterzucht**
  Symptomen: dikke buik, schubben staan open (zoals een dennenappel), uitpuilende ogen.
  Vaak is dit een symptoom van een andere infectie die de nieren aantast. Behandel met geschikte medicijnen volgens advies van je dierenarts of dood de vis als de ziekte al te ver gevorderd is.
- **Vinrot**
  Symptomen: De randen van de vinnen vervallen, ze hebben vaak witte randen. De vinnen worden steeds korter. Controleer of er geen andere vissen aan de vinnen bijten.
  Vaak is dit een gevolg van een te lage watertemperatuur. Verhoog de temperatuur en behandel met geschikte medicijnen volgens het advies van je dierenarts.
- **Vistuberculose, Vis-TBC, VisMycobacterium of VisMB**
  Symptomen: wonden die niet genezen, een opgeblazen vis, afstaande schubben, builen over het hele lichaam, regelmatige sterfte van een vis terwijl de omstandigheden goed zijn.
  Laat de diagnose stellen door een dierenarts. Vistuberculose kan niet afdoend behandeld worden. Het beste is de vis op een snelle manier uit zijn lijden te verlossen. Vis-TBC kan een chronisch probleem vormen eens je het in je aquarium hebt. Het is bijna niet weg te krijgen zonder het aquarium volledig leeg te halen en opnieuw te beginnen. Vaak is de beste oplossing om de omstandigheden optimaal te houden, zodat de overblijvende vissen voldoende weerstand kunnen bieden. Ze kunnen dan nog lange tijd gezond blijven.
- **Gasvorming**
  Symptomen: de vis zwemt moeilijk en drijft steeds boven.
  Als de vissen gulzig eten, kunnen ze te veel lucht opnemen wat gasophoping in de darmen geeft. Na een aantal uur is de lucht verdwenen en kunnen ze weer gewoon zwemmen. Geef het voer net onder het wateroppervlak, zodat de kans kleiner is dat de vissen lucht happen.

6 AANKOOP OF ADOPTIE

Zuid-Amerikaanse dwergcichliden zijn gevoelige dieren en geschikt voor de aquariumhouder die zich hierin wil specialiseren en een goede kennis van aquariumtechniek heeft. Begin er niet aan als je nog niet veel kennis hebt, want de meeste soorten hebben veel zorg nodig en de juiste waterwaarden. Enkel veelvuldig gekweekte soorten zijn soms makkelijker te houden.

Voor je Zuid-Amerikaanse dwergcichliden koopt, moet je over een aantal punten nadenken:

- Heb je een geschikt aquarium voor de soort die je wil houden?
- Heb je voldoende kennis van aquariumtechniek om de juiste waterwaarden te verkrijgen?
- Zijn eventuele medebewoners in het aquarium compatibel met deze soort?
- Kan er iemand de vissen verzorgen als je op vakantie bent?
- Kan je, afhankelijk van de soort, tot 10 jaar voor de vissen zorgen?
- Weet je hoe je een aquarium moet onderhouden?
- Wil je 25 euro per maand betalen voor elektriciteit, water en visvoer?

Alvorens vissen te gaan kopen moet het aquarium opgestart zijn. De filter heeft tijd nodig om goed te gaan werken. Start je aquarium minstens enkele weken op **voordat** je vissen gaat kopen.

De meest populaire soorten zijn verkrijgbaar in aquariumspeciaalzaken. Wil je speciale soorten vissen om mee te kweken, koop dan vissen aan via een aquariumclub of vereniging van liefhebbers. Koop enkel vissen die er gezond uitzien en gladde vinnen, heldere glans en blinkende ogen hebben. Koop alleen vissen als je zeker weet hoe je ze moet verzorgen en dat ze in je aquarium passen. Als je bij een handelszaak koopt, dan is de consumentenwetgeving van toepassing en heb je een wettelijke garantie op de gezondheid van de dieren.

Vraag na waar de vissen vandaan komen en wat hun wetenschappelijke naam is. Kies geen wildvangdieren, vraag dus na of de dieren in gevangenschap gekweekt zijn. Geïmporteerde (wildvang)dieren hebben veel stress en mogelijk ziektes, en gekweekte dieren zijn ook beter aangepast aan het houden in een aquarium. Bovendien gaat de voorkeur uit naar dieren die in gevangenschap gekweekt zijn, zodat de wilde populaties zo min mogelijk aangetast worden. Sinds 1 januari 2025 is het verboden om dieren te houden die in het wild gevangen werden.

Wees kritisch en durf vragen te stellen. Als koper ben je verantwoordelijk voor een goede keuze. Koop geen zwakke of zieke dieren, want zo hou je foutieve handel in stand. Let goed op of de dieren geen verwondingen of vervormingen hebben. Als je verwaarloosde dieren opmerkt, dan kan je dit melden bij de Dienst Dierenwelzijn op het Meldpunt verwaarloosde of mishandelde dieren.

Lees alles over de aankoop het transport en de introductie van nieuwe vissen in het aquarium.

7 KOSTEN

Zuid-Amerikaanse dwergcichliden kosten 5 tot 35 euro per vis, afhankelijk van de kweekvariëteit of soort.

De maandelijkse kosten bedragen ongeveer 25 euro, inclusief het voer, de hogere water- en elektriciteitsrekening.

De aankoop van het aquarium en het toebehoren is een eenmalige investering.

Richtprijzen voor een zoetwateraquarium met toebehoren

Lengte van het aquarium	Kostprijs
40 cm	Vanaf 45 euro
60 cm	Vanaf 100 euro
80 cm	Vanaf 200 euro
100 cm	Vanaf 275 euro
120 cm	Vanaf 375 euro
150 cm	Vanaf 700 euro

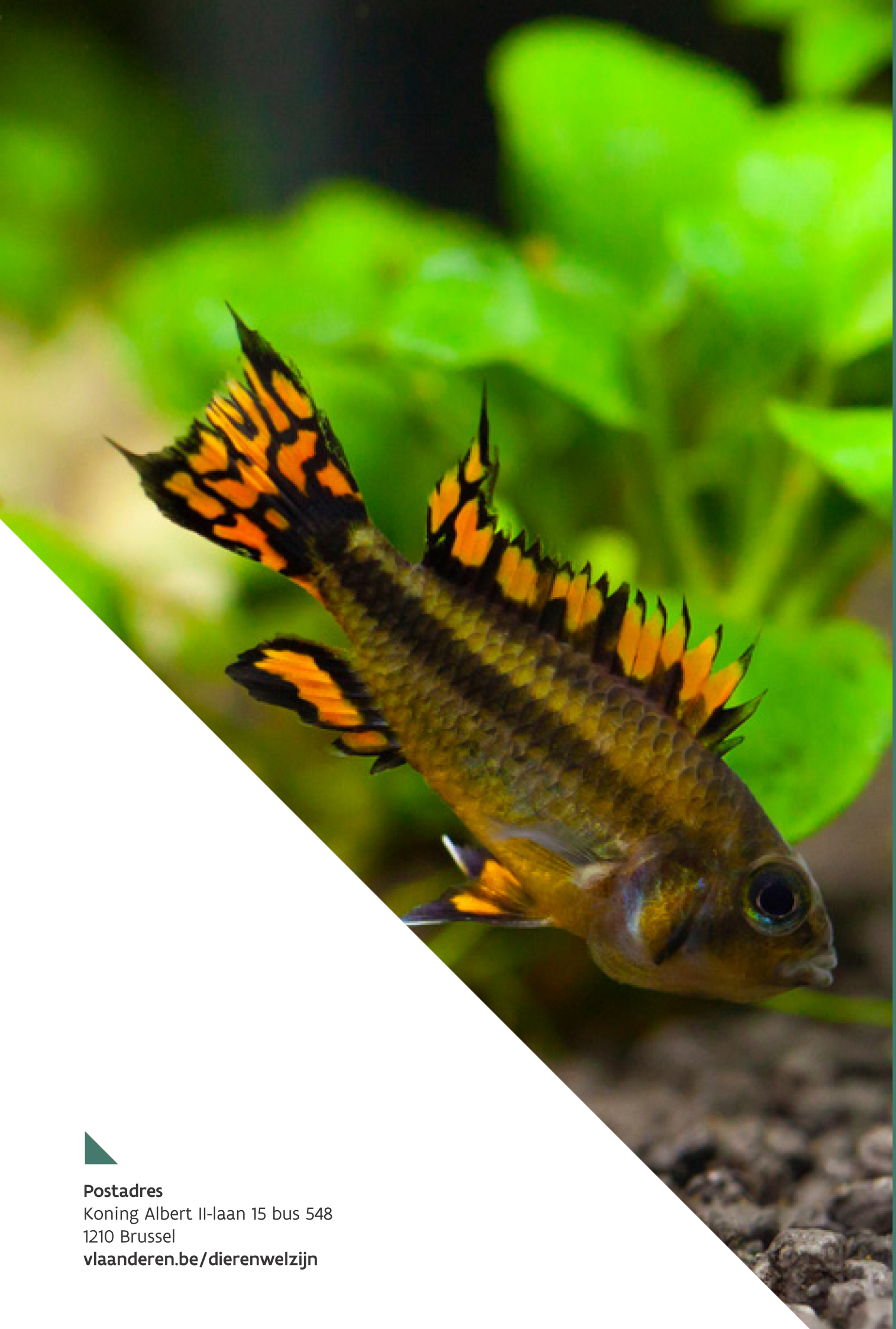

Postadres
Koning Albert II-laan 15 bus 548
1210 Brussel
vlaanderen.be/dierenwelzijn